

<http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7635698>

Йосипів Ю. Р.

*кандидат юридичних наук, доцент
завідувач кафедри тактико-спеціальної підготовки
факультету № 3 Інституту з підготовки фахівців
для підрозділів Національної поліції,
Львівський державний університет внутрішніх справ,
підполковник поліції
<https://orcid.org/0000-0002-1019-3091>*

Вербицький П. С.

*кандидат наук з соціальної комунікації
старший викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки
факультету № 3 Інституту з підготовки фахівців
для підрозділів Національної поліції,
Львівський державний університет внутрішніх справ,
підполковник поліції
<https://orcid.org/0000-0003-3042-1431>*

Туз Н. Д.

*кандидат юридичних наук, доцент
доцент кафедри тактико-спеціальної підготовки
факультету № 3 Інституту з підготовки фахівців
для підрозділів Національної поліції,
Львівський державний університет внутрішніх справ
<https://orcid.org/0000-0001-6317-6415>*

ПІДТРИМАННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПОРЯДКУ ЗА ДОПОМОГОЮ ПОЛІЦЕЙСЬКОЇ РОБОТИ, ЗАСНОВАНОЇ НА ЗНАННЯХ ТА ВМІННЯХ

**JEL Classification: K 19
SECTION "LAW": Право**

Анотація. Досліджено питання тактики роботи поліції щодо підтримання та збереження публічного порядку та безпеки під час зібрань громадян, оскільки досить часто робота поліції з підтримання та збереження публічного порядку і безпеки формується на думці та припущеннях, що великі зібрання людей (демонстрації, натовпи, мітинги тощо) за своєю природою є нерациональні та дуже небезпечні. Таку думку є як помилковою, так і контрпродуктивною, тому що це може призвести до проведення поліцейських операцій таким чином, що вони посилюватимуть негативний вплив на людей, які приймають участь у зібраннях, мітингах, демонстраціях тощо та підбурюватимуть їх до насильства та порушення порядку.

Розроблено основні правила та рекомендації/інструкції для того, яким чином поліцейські можуть працювати та діяти для того, щоб зменшити ризик вибуху насильства всередині людських зібрань та примусити людей - учасників та членів цих людських зібрань власноруч (власними силами) здійснювати нагляд та контроль за угрупованнями агресивно налаштованих та схильних до насильства людей, що також знаходяться всередині даних людських зібрань (підтримання та збереження порядку власноруч самими учасниками демонстрацій або людських зібрань). Робота поліції, яка базується на знаннях та вміннях, може перетворити перебіг подій та того, що відбувається всередині

людського зібрання на можливість подолати та владнати важкокеровані конфлікти між поліцейськими та різними групами суспільства.

Ключові слова: поліцейський, поліція, публічний порядок і безпека, знання, вміння.

Annotation. The right to freedom of peaceful assembly is enshrined in a number of international human rights instruments and guaranteed by the 1990 OSCE Copenhagen Document. At the same time, ensuring the right to freedom of assembly may prove to be a difficult task for the authorities. This task is especially difficult for the police, which bears the main responsibility for ensuring the possibility of holding meetings and at the same time for preventing disproportionate restrictions on the rights and freedoms of other people and maintaining public order. The purpose of this article is to propose police guidelines for the enforcement of the right to freedom of peaceful assembly in accordance with the Scandinavian model of public order and security.

The question of the tactics of police work in maintaining and preserving public order and during public gatherings has been studied, quite often the work of the police in maintaining and preserving public order and safety is formed on the basis of opinions and assumptions that the largest gathering of people (demonstrations, crowds, meetings, etc.) by its nature are irrational and very dangerous. This thinking is both wrong and counterproductive because it can lead to policing in a way that exacerbates the negative impact on people participating in assemblies, rallies, demonstrations, etc. and encourages them to engage in violence and disorder.

Basic rules and recommendations/instructions have been developed for how the police can work and act in order to reduce the risk of population explosion within human gatherings and to force the people – participants and members of these human gatherings by the owner (with their own forces) to supervise and control the grouping aggressively violent and alienated people who are in the middle of these human gatherings (maintenance and preservation of order by the participants of demonstrations or human gatherings themselves). knowledge and skills-based policing can transform the course of events and what happens in a human assembly into an opportunity to overcome and resolve complex conflicts between robot-police and other groups in society.

Keywords: police officer, police, public order and security, knowledge, skills.

Вступ

Право на свободу мирних зібрань закріплене в низці міжнародних актів щодо прав людини та гарантоване Копенгагенським документом ОБСЄ 1990 року. Водночас забезпечення права на свободу зібрань може виявитись непростим завданням для влади. Особливу складність це завдання становить для поліції, яка несе основну відповідальність за забезпечення можливості провести зібрання і водночас за недопущення непропорційного обмеження прав і свобод інших людей та підтримання громадського порядку. Мета цієї статті полягає в тому, щоб запропонувати поліції рекомендації стосовно забезпечення права на свободу мирних зібрань відповідно до скандинавської моделі охорони публічного порядку та безпеки.

Нині забезпечення публічної безпеки та порядку під час проведення заходів із масовою участю громадян стосується дуже широкого спектру їх видів, зокрема зборів, мітингів, походів, демонстрацій, пікетів, публічних релігійних заходів, публічних загальнодержавних святкових та пам'ятних заходів, заходів за участю осіб, щодо яких здійснюється державна охорона, масових спортивних або інших культурно-видовищних заходів, резонансних судових засідань тощо.

Ускладнює виконання завдань поліції під час масових заходів відсутність належного правового регулювання відносин із організації та проведення таких заходів [1, с. 4].

Основна частина роботи поліції стосується того, що в той чи інший спосіб підтримувати та зберігати публічний порядок (правопорядок). Але чому все це дуже сильно та міцно пов'язано із

урочистостями та проведенням якихось заходів, коли збирається велика кількість людей. Частина відповіді базується на думці або припущенні, що великі зібрання людей за своєю природою несуть загрозу публічному порядку.

І така думка має значні та серйозні наслідки щодо того, яким чином поліція проводить свою роботу та поводить із цими людськими зібраннями. У зв'язку із цим вкрай важливим є те, що ця думка або припущення (про небезпечність людських зібрань) вважає причиною застосування сили саме людське зібрання замість того, щоб розглядати у якості причини застосування сили та спалаху насильства взаємодію та комунікацію між поліцейськими та членами людського зібрання. Таким чином, не приймається до уваги те, що саме дії та поведження поліції можуть сприяти виникненню конфліктів. При цьому немає жодної підстави або причини для того, аби протидіяти та чинити перешкоди таким діям та поведженню шляхом розробки нових стратегій, нової тактики або нових методів.

На сьогоднішній день, більша частина поліцейської діяльності, так чи інакше пов'язана із забезпеченням публічного порядку і безпеки. Публічний порядок і безпека із поняттям «масові заходи» доволі тісно пов'язані між собою. Частково це ґрунтується на гіпотезі, що натовп за своєю сутністю створює загрозу для інших. Ця гіпотеза суттєво впливає на способи охорони правопорядку у натовпі. Найважливішим є те, що, оскільки джерелом правопорушень вважається виключно натовп, а не взаємодія натовпу і поліції, не враховується можливість розвитку конфлікту через невідповідні дії поліції та, відповідно, це не використовується як основа для розробки стратегії, тактики і методів, які можуть мінімізувати таку можливість. Навпаки, увага спрямована на те, яким чином стримати натовп та убезпечити його від протиправних дій [2, с. 59].

Результати

Здатність індивідуума мислити раціонально зменшується саме у той момент, коли вона чи він потрапляє та опиняється усередині людської маси. Водночас із цим більш примітивні імпульси - поривання та потяги індивідуума виплескуються назовні у поєднанні із такими самими примітивними імпульсами - пориваннями усіх інших присутніх усередині цього людського натовпу.

Протягом останніх років дослідження щодо соціальної ідентичності, які на сьогоднішній день є головним рушієм прогресу у сфері психології груп, поступово та систематично руйнують уявлення про ідентичність та індивідуальність, які лежать в основі класичних теорій психології про народні маси та людські зібрання. Як вже можна бачити з назви, дослідження про соціальну ідентичність відкидає уявлення про те, що люди мають виключно особисту ідентичність та індивідуальність. Замість цього зазначається, що ідентичність та індивідуальність повинна розглядатися як система, різноманітні частини якої керують нашою поведінкою (тобто, є психологічним проявом) у зв'язку із різними речами та подіями.

Авжеж існують такі випадки, коли ми характеризуємо та розглядаємо себе самих як окремих особистостей та індивідуальностей; це робить нас унікальними та відрізняє від інших індивідуумів.

Загалом потрібно розрізняти фізичну групу людей від психологічної групи. Перше поняття стосується просто - напроsto до певної кількості людей, яким склалося випадково зустрітися та опинитися в один і той час в одному і тому ж місці. Друге поняття навпаки стосується певної кількості людей, які самі по собі розуміють та відчувають свою приналежність до спільної соціальної категорії. У тому самому зібранні людей можуть бути повністю відсутні психологічні групи (як наприклад, у цьому потязі до затримки), ці люди можуть утворювати одну психологічну групу (наприклад, як у тому саму потязі після затримки) або навіть декілька різних психологічних груп (наприклад, у випадку футбольних фанів, що ворогують між собою, і які опинилися разом у вагонах одного потягу). Окрім того, різні психологічні групи, які знаходяться всередині одного і того ж людського зібрання, можуть змінюватися в залежності від перебігу подій.

Істотні зміни у відносинах одних людей до інших відбуваються тоді, коли вони починають розглядати цих інших людей, що поруч із ними, не як окремих індивідуумів зі своєю думкою, а

замість цього починають вважати їх за членів групи. Люди ставляться до тих людей (членів так званої внутрішньої або своєї групи), що відносяться до тої самої групи, із теплотою, дружністю та повагою; їм довіряють, їм надають підтримку, з ними співпрацюють.

Існує вирішальна різниця між народними зібраннями - натовпами людей та іншими типами груп. Більшість груп мають у своєму розпорядженні особливі форми обговорення та узгодження своїх групових норм та правил - а також способи та методи застосування цих норм та правил у нових ситуаціях. Вони проводять робочі зібрання, наради та зустрічі для обговорення того, що вони думають - своїх думок, планів та пропозицій, та формальну ієрархію для прийняття звичайних/щоденних рішень. Характерним для людських натовпів та народних зібрань є те, що вони не мають ні того, ні іншого. І дуже складно підчас бунту, бійок або масових заворушень обговорити та проаналізувати що потрібно робити і якими мають бути подальші дії. У людському натовпі або народному зібранні дуже рідко присутня формальна структура та ієрархія влади. Однак, якісь події та випадки у народному зібранні та людському натовпі (наприклад, правопорушення та бійки) типово створюють нові ситуації, в яких існує можливість переходу до старих моделей поведінки та методів дій. Така комбінація свідчить про те, що той процес, який визначає доречні/дозволені та розсудливі дії групи, стає менш стійким та стабільним, а також більш напруженим ніж у будь-якому іншому випадку. Імовірно, всередині самої групи знайдеться багато різних голосів, які закликатимуть (із наведенням аргументів) до більш або менш конфронтативних дій - менш або більш агресивної поведінки [4, с. 64].

Динаміка зкоординованості дій та «гри в єдиній команді» під час виникнення конфліктів усередині людського натовпу або народного зібрання (або у зв'язку із ними), на нашу думку, структурно складається з трьох елементів.

По-перше, відносини між поведінкою та діями зовнішньої, чужої групи і спільною долею та спільним розвитком внутрішньої, своєї групи є особливо сильними, коли мова йде про народні зібрання/людські натовпи, по причині того, що подальша доля та подальші дії цих осіб - учасників народного зібрання/ людського натовпу, у великій мірі залежать від того, що дозволять їм робити інші пересічні громадяни, особливо поліцейські, які не входять до складу цього людського натовпу/народного зібрання. Тобто, коли поліція буде (або має владу та змогу) під час виникнення бійок та масових заворушень поводитися із усіма учасниками народного зібрання/людського натовпу як з одним єдиним колективом, то в кожного з них створиться спільне почуття пережитого, що імовірно змусить їх об'єднатися у одну спільну групу.

По-друге, люди об'єднуються у внутрішні групи по причині свого ворожого ставлення та злоби по відношенню до чужої, зовнішньої групи, коли внаслідок втручання в їхню спільну долю або примушування до певної поведінки останніми порушуються та скривджуються уявлення про легітимність (та свободи) в людей, що знаходяться у першій групі - як внаслідок застосування до них методів, які були сприйняті ними як незаконні та нелегітимні, або внаслідок створення певних перешкод для учасників першої групи щодо здійснення тих дій, що вони вважають законними та дозволеними. Повертаючись до прикладу із Вестмінстерським мостом, ми хотіли б зазначити, що ці студенти приїхали до Лондона, щоб вплинути та натиснути на членів парламенту, і вважали це за одне зі своїх основних демократичних прав. Коли ті, до кого звернулися ці студенти, відмовили їм у цьому праві, то навіть наймирніші та найспокійніші демонстранти надали свою підтримку та допомагали студентам спробувати прорвати кордони поліції (поліцейське оточення).

Суть нашого обговорення є такою: мова не йде про те, щоб у загальних термінах описати яке поєднання дій, заходів та методів впливу призводитиме до виникнення ворожого ставлення серед учасників людського натовпу/народного зібрання або викличе масові бійки, колективну агресію та масові заворушення (колективний спалах насильства) (що можна виразити за допомогою метафори: коли у великій кількості наявна легкозаймиста речовина, достатньо лише малої іскри, що призведе до вибуху агресії та спалаху насильства). Ті події або випадки (вчинки, правопорушення, конфлікти), що призводять до виникнення масових заворушень та спалаху насильства будуть мати скоріш за все

різну природу для різних груп, в залежності від різноманітних уявлень в учасників цих груп про легітимність (рамки законності) - від того, як кожна з цих груп розуміє це поняття, а також різноманітного досвіду зовнішніх, чужих груп, що стосується усього іншого (наприклад, пережитих подій).

По-третє, ми не вважаємо, що спільне сприйняття та розуміння дій зовнішньої, чужої групи як нелегітимних та незаконних безпосередньо призведе до конфлікту між цією групою та учасниками людського зібрання. Замість того, щоб відштовхуватися від думки, що існує проста дихотомія - розбиття між насильством та ненасильством, то необхідно розуміти, що існує певний спектр поведінки, починаючи від активної участі у масових заворушеннях/застосуванні насильства/бійках до активної протидії цьому насильству та виникнення бійок/масових заворушень. Дії (поведінка) зовнішньої групи можуть впливати на увесь вищевказаний спектр. І вирішальним у цьому випадку є, якщо ці дії або способи поведінки впливають на волю та бажання людей — учасників людського натовпу брати під контроль та припиняти вспалахи насильства та масові заворушення серед них - то це ми називаємо підтримання та збереження громадського порядку у своєму оточенні власними силами.

Усі разом ці три елементи пояснюють, чому методи роботи поліції, які базуються на класичному погляді на психологію людських мас та натовпів, не тільки помилкові, а також можуть бути контрпродуктивними. Якщо поліцейські вважають, що усі члени або учасники людського зібрання або натовпу щонайменше потенційно небезпечні, то поліція буде:

1) відноситися та ставитися до усіх цих членів або учасників в однаковий спосіб і тому виникне спільність та єдність між цими людьми;

2) реагувати на виникнення агресії та прояви насильства серед них, застосовуючи усі обмеження, що підвищить імовірність того, що зазнає замаху та буде скривджене сприйняття в учасників цієї внутрішньої групи того, що є законним та легітимним, внаслідок чого група об'єднається та згуртується на підставі своєї ворожості та протиставлення себе щодо поліції;

3) вплив тих, хто підбурює до конфлікту, підвищується, а спроби зберігати та підтримувати порядок власними силами серед учасників народного зібрання/людського натовпу починають саботуватися.

Сучасна психологія поведінки людських мас та натовпів певним чином впливає на роботу поліції з підтримання правопорядку та мала для неї певні наслідки. Їх можна підrezюмувати за допомогою чотирьох збірників основних правил, інструкцій та рекомендацій. Вони повинні базуватися на відповідних нормах та інструкціях.

У першому збірнику правил та інструкцій розглядаються питання, що стосуються інформації та повідомлень (відомостей). На сьогоднішній день основний наголос робиться на повідомлення та інформацію про осіб, які вже раніш були відомі як учасники та організатори значних бійок, заворушень та конфліктів, та застосовували насильство. Така робота виявилася ефективною, але не зверталася жодної уваги на той процес, який призводив до того, що бійка та застосування насильства невеличкою кількістю осіб переростав (або не перестав) у колективну бійку або масові заворушення. Для того, аби поліція мала змогу зрозуміти це, їм було необхідно зрозуміти яку соціальну ідентичність мали ті особи, що знаходилися та приймали участь у людському зібранні. Поведінка людей у людському зібранні або натовпі, їхнє уявлення про того, що є правильним та законним, а що є протизаконним та помилковим, спосіб, в який вони реагували на поліцейське втручання (затримання, розгін тощо) залежать від норм та цінностей, що тісно пов'язані з їхньою соціальною ідентифікацією. І тому, робота, яка ґрунтується на знаннях (отриманої інформації) та вміннях починається саме з аналізу інформації про ці соціальні ідентичності.

Розуміння соціальних ідентичностей є необхідною передумовою для того, щоб мати змогу зрозуміти та вивчити інші збірники наших норм, інструкцій та рекомендацій, а саме те, що стратегія дій поліцейських підчас проведення колективних подій та свят, демонстрацій та публічних заходів повинна виходити у першу чергу з того, що вони мають максимально допомогти певній групі або

людському зібранню та полегшити їм досягнення своїх цілей. Безумовно може існувати певна кількість груп всередині цього людського зібрання, що мають намір діяти у той спосіб, який поліція вважає неприпустимим та недозволенним, а також налаштовані на конфронтацію з нею для досягнення своєї мети. Але більшість людей у зібранні або натовпі загалом ідентифікують себе із групами, що мають цілком легітимні та законні наміри та цілі. Надавши цим групам допомогу у досягненні своєї мети та полегшивши її здійснення, поліція може не тільки запобігти спалахам насильства та прояву агресії збоку їх учасників, а також отримати від них підтримку для вгамування та контролювання тої меншості, що вдається до порушення спокою та порядку. Але це стає можливим тільки коли є у наявності певна інформація, яка дає змогу поліції зрозуміти пріоритети цих груп та вибрати методи, які сприятимуть досягненню легітимної та дозволеної законом мети.

Будуть траплятися випадки, коли такий спосіб роботи не може бути використано з практичних підстав: тобто, коли неможливо допомогти або посприяти певним групам у досягненні своїх дозволених законом та легітимних цілей, не посприявши при цьому іншим групам у виконанні їхніх, але вже недозволених законодавством та нелегітимних цілей та намірів. У якості прикладу, до якого ми будемо також вимушені знову повернутися трохи згодом у нашій статті, можна взяти такий як більшість демонстрантів у демонстрації антиглобалістів, які мають за мету протестувати проти дій фінансових інститутів та організацій. Однак, надання цим демонстрантам можливості пройти маршем поруч з головними офісами цих організацій та інститутів водночас із цим буде означати надання змоги здійснити свої наміри тим групам осіб, які забажають розгромити, розтрити або навіть зруйнувати ці будівлі. У такому випадку поліція може також працювати із цими організаціями та демонстрантами наступним чином:

1) пояснити їм, що поліція бажає та намагається допомогти у проведенні дозволених законодавством акцій,

2) пояснити учасникам зібрання, що причини проведення поліцією обмежувальних заходів є те, що деякі з демонстрантів мають нелегітимні та протизаконні наміри.

3) проаналізувати та виявити, яким чином поліція може допомогти демонстрантам досягти своєї мети в якій іншій альтернативній спосіб.

Глобальна та всеосяжна мета усіх цих різноманітних заходів та дій - досягти такої ситуації, коли більшість демонстрантів не розглядатимуть присутність поліцейських у якості перешкоди, а скоріше вважатимуть їх за людей, що намагаються допомогти їм та полегшити досягнення їхньої мети. Якщо виражатися більш технічними термінами : метою всього цього є організувати “гру в єдиній команді” поліції та людського зібрання в такий спосіб, який сприятиме тому, що мирні демонстранти будуть самі вважати себе тими, що знаходяться із поліцією на одному боці, знаходячись в опозиції до агресивно налаштованим та настроєним на застосування насильства групам, і не стануть на один бік із цими групами агресивних демонстрантів для спільної протидії поліції.

Важливо спілкуватися та проводити бесіду із людьми - учасниками людських зібрань. Під час підготовки до демонстрацій та інших колективних акцій дуже важливо разом із їхніми організаторами розпланувати стратегії, які будуть пояснювати цілі, наміри демонстрантів і яким є найкращий спосіб для того, щоб посприяти їхньому досягненню та здійсненню. До проведення події або заходу або безпосередньо на його початку усі домовленості та угоди, укладені між поліцією та організаторами, повинні бути повідомлені усім учасникам зазначеної події або заходу через Інтернет, у газетному повідомленні або якимсь іншим чином. І у даному випадку поліція може посприяти проведенню події/заходу та допомогти організаторам у різні способи зв'язатися із їхніми власними групами та поспілкуватися із ними для того, щоб мати можливість об'явити їм що вони будуть робити та якими будуть дії поліції у відповідності до укладених угод та домовленостей. Невпевненість завжди створює простір для дій тим, хто планує отримати користь від недовіри до поліції, яка вже існує.

У кожному аспекті роботи поліції зі збереження та підтримання публічного порядку дуже важливо зберігати диференційний метод роботи по відношенню до персон, що знаходяться всередині людського зібрання та приймають у ньому участь (тобто, поводитися по відношенню до різних осіб в різний спосіб). У повторених випадках ми підкреслювали, що як правило та типово людські зібрання та натовпи неоднорідні, з самого початку і безсумнівно починають поводити себе як однорідна людська маса тільки у тому випадку, коли поліція до кожного з його учасників починає ставитися однаково, не розрізняючи їх та застосовуючи до них одні й тіж методи. Ключ до роботи поліції - поважати кожного з учасників та, якщо хтось з них розпочинає конфлікт, слідкувати за тим, щоб реакція поліції на нього не призвела до того, що у цей конфлікт будуть втягнуті інші люди. Серед усього іншого це впливає певним чином на розробку нових тактичних методів, тому що велика кількість методів, що існує на сьогоднішній день, базуються саме на практиці однакового відношення до усіх учасників людських зібрань та поводження із ними в один і той же спосіб, не проводячи різниці між ними. Водночас це впливає певним чином і на розробку технічного обладнання, тому що воно не завжди є придатним та пристосованим до того, аби відрізнити правопорушника від інших. Також все це мало всій вплив на розробку уніформи поліції обличчя людей у людському зібранні зливаються та стають ніби однаковими та нечіткими, коли поліцейський дивиться крізь розсічену (тріснуту) захисну маску або візир, і це все робить цілеспрямовану реакцію неможливою.

Стисло кажучи, рекомендації, що описані вище, не можуть просто доповнювати інші методи, що вже існують на сьогодні. Вони являють собою скоріше альтернативне бачення, що має прийматися до уваги підчас прийняття будь-якого рішення про те. В який спосіб поліцейські повинні підтримувати та зберігати громадський порядок та безпеку у людському натовпі протягом усього часу проведення масових заходів та публічних подій.

Важливе значення при виконанні завдання з охорони правопорядку відіграють керівники, які організовують забезпечення публічної безпеки і порядку. Вони повинні бути підготовленими та компетентними в операційній діяльності. Керівники несуть відповідальність за результати операції в межах своїх повноважень та відповідно до законодавства України. За необхідності, вони повинні враховувати рекомендації спеціалістів інших служб та підрозділів з метою більш ефективного виконання покладених на них завдань. Командна структура та делегування повноважень повинні відповідати потребам операції та бути достатньо мобільними для ефективного досягнення мети, забезпечення реалізації прав і свобод людини та громадянина [3, с. 188].

Висновки

На початку статті ми вказували, що народне зібрання або натовп людей не повинні розглядатися самі по собі як загроза, і що подія, у якій приймає участь велика кількість людей - народне зібрання, повинна розглядатися не тільки як проблема, але також як можливість. Ми показали яким чином виникають бійки та масові заворушення, відбувається спалах агресії та застосування насильства по причині певних взаємодій та контактів - особливо між поліцейськими та учасниками народних зібрань (демонстрацій, мітингів, свят тощо). У якості основи цих знань або цієї науки ми, як теоретично на підставі принципів, так і практично, описали модель роботи поліції з народними зібраннями, яка може сприяти взаєморозумінню між різними суспільно - соціальними групами (групами суспільства), і не тільки підчас проведення окремих подій та світ, а навіть у більш загальному плані. Принципи роботи поліцейських по збереженню та підтриманню порядку, обов'язково повинні базуватися на знаннях (отриманої інформації, підготовці тощо) та вміннях, в якій можуть використовуватися такі можливості, як проведення певної події або свята за участю великої кількості людей.

Відправною точкою цієї усієї моделі, яка впливає з першої рекомендації або інструкції щодо отримання інформації та повідомлень, є те, що той спосіб дій, в який поліцейські будуть працювати та поводитися із народним зібранням - натовпом людей, повинен базуватися на знаннях та наявній інформації про особливі соціальні ідентичності, що входять до складу груп, що будуть присутні у

даному народному зібранні або натовпі людей, і до того ж, відомостях про їхні наміри, цілі, їхній світогляд, їхнє розуміння та сприйняття легітимності. І у першу чергу необхідно отримати такі знання та інформацію про учасників вищезазначених груп, що дасть поліцейським можливість відповісти на такі питання як: «Чи повинні ми сприяти та допомагати цьому народному зібранню або людському натовпу - демонстрації і т. д. - у досягненні своїх цілей та якщо так, то яким чином у такому випадку ми маємо це зробити?» або «Які з наших дій та заходів будуть сприйматися людьми як порушення прав груп та призведуть до загострення конфлікту?»

Стисло кажучи, таким чином не існує якогось стандартного рішення, котре поліція може використати у якості універсального підчас виконання своєї роботи. Деталі та основні елементи завжди повинні підлаштовуватися та підстроюватися під ту ситуацію, що відбувається у даний момент. Те, що пропонує наша стаття (як спроба викладення теорії), є лише інструментом для постановки питань, що повинні бути поставлені для того, аби мати можливість та вміння виконувати таке підлаштування. Саме це й було здійснено підчас проведення Чемпіонату Європи 2004 року, і якщо ми будемо відштовхуватися від тої самої моделі, то робота поліції із народними зібраннями та людськими натовпами стане однаково ефективною, коли мова піде про владнання проблем та подолання напружених ситуацій щодо іншими груп суспільства, які на перший погляд здавалися складними у вирішенні та керуванні.

Список використаних джерел

1. Забезпечення публічного порядку та безпеки під час мирних зібрань громадян (скандинавська модель): навч. посібник / Ю. Р. Йосипів, Н. Д. Туз, В. М. Синенький, М. Д. Курляк. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 96 с.
2. Туз Н.Д. Тактичні методи, які застосовують поліцейські під час проведення масових заходів (за скандинавською моделлю охорони публічного порядку та безпеки) // Н.Д. Туз. Соціально-правові студії. 2019. Випуск 2 (4). С. 58-64.
3. Лиса М.О. Тактика дій поліції при плануванні та організації заходів із забезпечення публічної безпеки та порядку під час проведення масових заходів (скандинавська модель) // М.О. Лиса. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична. Випуск 32/2022. С. 186-193.
4. Йосипів Ю.Р. Використання транспортних засобів (фургонів), як елемент тактичних методів, які застосовуються поліцейськими під час проведення масових заходів відповідно до скандинавської моделі охорони публічного порядку та безпеки / Йосипів Ю.Р., Московчук М.О., Туз Н.Д. // Науковий вісник Ужгородського національного університету. - Серія: Право. - 2019. - Випуск 57. - Том 2. - С. 61-65.